

Oerplekken

Beton wordt gemaakt van de natuurlijke producten zand, grind, cement en water. Zand en grind wordt gewonnen uit zand- en grindputten en bestanddelen van cement komen uit mergelgroeves. Kortom een aanzienlijk aandeel wordt gewonnen uit de bodem.

Deze bodem bevat echter meer dan enkel zand, grind en mergel. Bepaalde lagen in de ondergrond bevatten gehaltes ijzer. Dit ijzer wordt met behulp van water door de verschillende lagen in de ondergrond getransporteerd. Dit zijn de roestbruine vlekken die men, vaak dicht bij de oppervlakte, in bijvoorbeeld een zandlaag kan tegenkomen.

Wanneer deze vlekken uitgroeien tot grotere, verharde ijzer(hydr)oxideconcreties, dan spreekt men van (ijzer)oor.

Het ontstaan van oer komt vooral tussen de vele dekzandruggen in de beekdalgronden van Oost-Nederland voor. Een aanzienlijk gedeelte van de benodigde grondstoffen wordt in deze gebieden gewonnen.

Ondanks strikte kwaliteitsnormen en -controles kan het voorkomen dat deze oer meekomt met de grondstoffen in de betonmengsels en daarmee in het eindproduct. Vaak uit dit zich in een bruine oerplek als gevolg van regenwater dat de roest transporteert.

Heel herkenbaar zijn de oerplekken aan de mof- en spiezijde van een buis die op ons tasveld aan het uitharden

is. Regenwater druppelt onder een hoek de buis in en 15 à 20 cm buisinwaarts beginnen resten oer een roestkleur af te geven. Uiteraard kunnen dezelfde plekken over de gehele buis aan de buitenzijde ook te zien zijn.

Afb 1. (ijzer)oor (schaal = cm)

Juist als gevolg van het reinigingsproces met water onder hoge druk (doorgaans voordat er een camera-inspectie plaatsvindt) zullen resten oer hun roestige kleur afgeven aan de binnenwand van de buis.

Afb 2 en 3. Oerplekken in buizen.

Oerplekken kunnen ook in andere producten van de Morssinkhof Groep B.V. voorkomen, maar gezien het kleine percentages waarin dit voorkomt valt dit amper op. Vanwege de grote hoeveelheden beton in de productie van buizen valt het in deze grote producten meer op.

Het verschijnsel 'oerplekken' is niet te voorkomen, maar heeft daarentegen geen invloed op de kwaliteit van onze producten. Oerplekken zijn dan ook geenszins plekken in buizen die zogezegd 'zweten' of anderszins lekkage vertonen.